

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شرائط ظهور

at last, He will come ...

تعاريف

- ۱. شرایط: (زمينه‌ها، بسترها) اموری که برای قیام امام عصر عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفَ لازم است. (واژه به کار رفته در روایت «یوطئون» است.)
- ۲. علائم: جمع علامت و به معنای نشانه است.
- ۳. ملاحِم: جمع ملحمه و به معنای جنگ و کشتار است.
- ۴. فِتَن: جمع فتنه و به معنای آزمایش و امتحان است.
- ۵. أشرط: جمع شرط و به معنای نشانه و سر آغاز کار است.
- ۶. ساعه: یعنی رستاخیز. أشرط الساعه یعنی نشانه‌های قیامت.

تفاوت شرایط ظهور با نشانه‌های ظهور

- ۱. نشانه‌ها تنها کاشف از ظهور هستند (مانند موی سفید که نشان پیری است) اما شرایط ظهور تحقق بخش ظهور است.
- ۲. نشانه‌ها معجزه آسا و خارج از اراده‌اند اما شرط‌ها عادی و ارادی است.
- ۳. نشانه‌ها خود حاصل می‌شوند اما شرط‌ها را باید تحصیل کرد.
- ۴. نشانه‌ها لازم نیست با هم در یک زمان جمع شوند اما شرط‌ها را باید همه جمع باشند.
- ۵. نشانه‌ها دوام ندارند اما شرایط پایدار هستند.
- ۶. نشانه‌ها قابل تشخیص هستند اما شرایط چنین نیست.
- ۷. احتمال بداء در نشانه‌ها وجود دارد.
- ۸. نشانه‌ها از روایات استفاده می‌شود اما شرایط از قواعد عقلی فهمیده می‌شود.
- نتیجه: با توجه به موارد یاد شده شرایط مهم‌تر از نشانه‌ها هستند

اهمیت بحث از شرایط

- ۱. ارتباط مستقیم با ظهور: چون ظهور نیز مانند پدیده‌های دیگر بدون فراهم شدن شرایط آن به وجود نمی‌آید.
- ۲. کمک به زمینه‌سازی: آشنایی با شرایط ظهور ما را در زمینه‌سازی برای ظهور کمک می‌کند.
- ۳. مقدمه فهم وظیفه: مکلف چه وظیفه‌ای نسبت به امامش عَجَلُ اللّٰهِ تَعَالٰی فَرَجُهُمُ الشَّيْءَ دارد.

شرایط ظهور

- ۱. طرح و برنامه
- ۲. رهبر
- ۳. یاران کار آمد
- ۴. پذیرش عمومی

۱. طرح و برنامه

- ۱. طرحی برای سرنگونی نظام طاغوت و برپایی انقلاب لازم است.
- ۲. بعد از استقرار حکومت برنامه‌ای برای رساندن مردم به سعادت دنیا و آخرت مورد نیاز است.
- ۳. طرح و برنامه این قیام قرآن و سنت است و امام آگاهی کامل به آن دو دارد.
- حدیث: کمال الدین و تمام النعمة، ج ۲، ص ۴۱۱، ح ۶: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: الْقَائِمُ مِنْ وَلَدِي... وَ سُنَّتُهُ سُنَّتِي يُقِيمُ النَّاسَ عَلَى مِلَّتِي وَ شَرِيعَتِي وَ يَدْعُوهُمْ إِلَى كِتَابِ رَبِّي عَزَّوَجَلَّ.

۲. رهبر

- ۱. حرکتی به وسعت تمام دنیا و عمق عدالت همه جانبه نیاز به رهبری بسیار توانمند دارد که وعده تمام انبیا و امامان را جامه عمل بپوشاند.
- ۲. امام مهدی عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفَ به دلیل دارا بودن مقام عصمت (آگاهی و آزادی) این توانایی را دارد.
- مصباح کفعمی، ص ۴۹۸: زیارت امام عصر عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفَ در سرداب مقدس سامرا:
السَّلَامُ عَلَيَّ الْمَهْدِيِّ الَّذِي وَعَدَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهِ الْأُمَمَ أَنْ يَجْمَعَ بِهِ الْكَلِمَ وَ يُلْمَّ (يجمع) بِهِ الشَّعْتَ (تفرق) وَ يَمْلَأَ بِهِ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا وَ يُمَكِّنَ لَهُ وَ يُنْجِزَ بِهِ وَعْدَ الْمُؤْمِنِينَ.

۳. یاران

- قیام امام نیازمند یار است زیرا:

- ۱. بر پایی حکومت جهانی از راه معجزه نیست.

— حدیث: غیبت نعمانی، ص ۲۸۴، ح ۲: عَنْ بَشِيرِ النَّبَالِ... قَالَ لَمَّا قَدِمْتُ الْمَدِينَةَ قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ إِنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّ الْمَهْدِيَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ لَوْ قَامَ لَأَسْتَقَامَتْ لَهُ الْأُمُورُ عَفْوًا وَلَا يَهْرِيْقُ مَحْجَمَةً دَمٍ. فَقَالَ: كَلَّا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ اسْتَقَامَتْ لِأَحَدٍ عَفْوًا لَأَسْتَقَامَتْ لِرَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حِينَ أَدْمَيْتُ رَبَاعِيَّتَهُ وَشَجَّ فِي وَجْهِهِ كَلَّا وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ حَتَّى نَمْسَحَ نَحْنُ وَ أَنْتُمْ الْعِرْقَ وَالْعَلْقَ ثُمَّ مَسَحَ جَبْهَتَهُ.

- ۲. به لزوم وجود یاران در روایات تصریح شده است.

— حدیث: غیبت نعمانی، ص ۲۰۳، ح ۴: عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ أَنَّهُ دَخَلَ عَلَيْهِ بَعْضُ أَصْحَابِهِ فَقَالَ لَهُ جُعِلَتْ فِدَاكَ ... مَا أَكْثَرَ شِيعَتِكُمْ فَقَالَ لَهُ ... أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: أَمَا لَوْ كَمَلَتْ الْعِدَّةُ الْمُوصُوفَةُ ثَلَاثِمِائَةً وَبِضْعَةَ عَشَرَ كَانَ الَّذِي تُرِيدُونَ.

— حدیث: کافی، ج ۲، ص ۲۴۲، ح ۴: عَنْ سَدِيرِ الصَّيْرِفِيِّ قَالَ دَخَلْتُ عَلَى أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ ... يَا سَدِيرُ لَوْ كَانَ لِي شِيعَةٌ بِعَدَدِ هَذِهِ الْجِدَاءِ (بزغاله) مَا وَسَعَنِي الْقُعُودُ... هِيَ سَبْعَةُ عَشَرَ

مراتب یاران

- یاران امام عصر عجل الله تعالی فرجه و سبغ له سه رتبه کلی دارند
- ۱. **اصحاب:** غیبت نعمانی، ص ۳۱۵، ح ۸: اَبی الْجَارُودِ عَنْ اَبی جَعْفَرِ الْبَاقِرِ عليه السلام قَالَ اصْحَابُ الْقَائِمِ ثَلَاثُمِائَةٍ وَ ثَلَاثَةٌ عَشَرَ رَجُلًا اَوْلَادُ الْعَجَمِ.
- ۲. **انصار:** کمال الدین و تمام النعمة ؛ ج ۲ ؛ ص ۳۷۸: فَإِذَا كَمَلَ لَهُ الْعَقْدُ وَ هُوَ عَشْرَةُ آلَافٍ رَجُلٍ خَرَجَ بِإِذْنِ اللَّهِ عَزَّ وَ جَلَّ.
- ۳. **سپاه:** سایر مردم که به امام می پیوندند. الغيبة للنعمانی؛ ص ۳۰۱: عَلَیْكُمْ بِمَكَّةَ فَإِنَّهَا مَجْمَعُكُمْ

اصحاب

۱۰. تعدادشان ۳۱۳ نفر است.

۲۰. در یک لحظه و به صورت معجزه آسا در مکه جمع می‌شوند.

۳۰. هنگام قیام فرماندهان سپاه و در دوران حکومت حاکمان امام هستند.

۴۰. بیشتر آنها عجم (غیر عرب هستند)

۵۰. بیشتر آنها جوان هستند.

۶۰. در مسجد الحرام میان رکن و مقام با امام بیعت می‌کنند.

۷۰. برخی از آنان رجعت کرده‌اند. (اصحاب کهف، مؤمن آل فرعون، سلمان...)

۸۰. پنجاه نفر از بانوان میان آنان وجود دارند.

۹۰. امام با آنان پیمان می‌بندد که اصولی را رعایت نمایند.

انصار

- ۱. تعداد آنان بین ده تا پانزده هزار نفر است.
- ۲. به تدریج و با طیّ الأرض به در مکه جمع می‌شوند.
- ۳. تا این تعداد کامل نشوند، امام از مکه حرکت نمی‌کند.
- ۴. این گروه در روایات «عَقْد» نامیده می‌شوند.
- کمال الدین و تمام النعمة ؛ ج ۱ ؛ ص ۳۳۱: مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ الثَّقَفِيُّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ الْبَاقِرَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ... فَإِذَا اجْتَمَعَ إِلَيْهِ الْعَقْدُ وَهُوَ عَشْرَةُ آلَافٍ رَجُلٍ خَرَجَ فَلَا يَبْقَى فِي الْأَرْضِ مَعْبُودٌ دُونَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ مِنْ صَنَمٍ وَوَتْنٍ وَغَيْرِهِ إِلَّا وَقَعَتْ فِيهِ نَارٌ فَاحْتَرَقَ.

سپاه

• مردمی که از هر طرف به سمت امام عَجَلُ اللّٰهِ تَعَالٰی می روند.

• کافی، ج ۸، ص ۲۶۵، ح ۳۸۳: عَنْ سَدِيرٍ قَالَ قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا سَدِيرُ... فَإِذَا بَلَغَكَ أَنَّ السُّفْيَانِيَّ قَدْ خَرَجَ فَارْحَلْ إِلَيْنَا وَ لَوْ عَلَي رَجُلِكَ.

• غیبت نعمانی، ص ۳۰۰، ح ۳: مُحَمَّدُ بْنُ مُسْلِمٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ... عَلَيْكُمْ بِمَكَّةَ فَإِنَّهَا مَجْمَعُكُمْ.

• غیبت نعمانی، ص ۳۰۶، ح ۱۷: أَبِي يَعْفُورٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ إِذَا خَرَجَ السُّفْيَانِيُّ يَبْعَثُ جَيْشًا إِلَيْنَا وَ جَيْشًا إِلَيْكُمْ فَإِذَا كَانَ كَذَلِكَ فَأَتُونَا عَلَي كُلِّ صَعْبٍ وَ ذُلُولٍ.

ویژگی یاران

- ۱. کمال آگاهی و معرفت
- ۲. ایمان کامل و استوار
- ۳. اطاعت از امام (جریان هارون مکی)
- ۴. عبادت و شب زنده داری
- ۵. افراد ممتاز، شجاع و بردبار
- ۶. اتحاد و برادری
- ۷. صلابت (نه احساس غرور و نه احساس ضعف)
- ۸. آرزوی انجام وظیفه و شهادت
- ۹. زهد و پارسایی با تواضع و فروتنی
- ۱۰. نام مقدس حسین علیه السلام بر لب آنها است

۴. پذیرش عمومی

- باید اکثریت مردم دنیا شرایط لازم برای ظهور را داشته باشند: در شرایط نامناسب امیر المؤمنین علیه السلام هم نتوانست برنامه و دستورات اسلام را به طور کامل اجرا نماید.

- ۱. نا امید شدن از برنامه های اصلاحی انسان های عادی
- ۲. یافتن ظرفیت لازم برای پذیرش عدالت و معنویت

معصوم

منابع

- ۱. تاریخ غیبت کبری سید محمد صدر
- ۲. قیام مهدی عَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفَ منتظر ماست سید حسن فیروزآبادی
- ۳. نظریه اختیاری بودن ظهور علی رضا نودهی
- ۴. مقاله چیستی زمینه سازی مجله مشرق موعود نصرت الله آیتی